Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Thomæ Goodwini Moses & Aaron Seu Civiles & Ecclesiastici Ritus Antiquorum Hebræorum

Godwin, Thomas

Bremæ, MDCCX

VD18 12442798

Cap. VII. De poenis & suppliciis capitalibus.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18703

Visual Library

bantur; (7) ne eadem sinistram interfecti memoriam refoderent, neve dici posset; *hæc est illa arbor, hic est ille gladius, hic est ille lapis, hoc est illud linteum, quo hic confectus est. Casaub. Exercit. p. 654. ex Maimon.*

CAP. VII.

De pœnis & suppliciis capitalibus.

I. ANtiquis Judæis *quatuor* solummodò *mortis genera* in usu erant. *Paraphr. Chald. Ruth.* I. 17. *Mikkotsi. fol.* 188. *Col.* III. Ut I. סְקִילָה *Lapidatio.* II. שְׂרִיפָה *Combustio.* III. הֲרִיגָה *Decollatio.* IV. חֲנֵק *Suffocatio.*

II. Ex his *suppliciis* gravissima fuit *lapidatio*; *combustio* (1) gravior *decollatione*; *decollatio* gravior *suffocatione*; *suffocatio* verò omnium minima.

III. Ca-

(7) Cl. *Leusden. Phil. Hebr. Mixt. Diss.* 74. *p.* 324. citat Autorem nostrum, aitque instrumenta hæc, quibus perière damnati, fuisse igne consumpta. Lapidatus autem ipse non illatus est statim sepulcro, sed tamdiu in supplicii loco relictus, usquedum aut pastus esset à corvis, aut caro ejus putredine soluta, ossa nudâsset, quæ deinde coacervata, in privatum lapidatorum & ustorum sepulcretum congesta sunt. *Cocc. Sanh. c.* 6. §. 5. 6. Hæc sive combustio sive defossio instrumentorum, quibusquis confectus fuit, docuit, debere nos omnem memoriam alienorum malefactorum amittere, & potius in nosmet ipsos, quàm in commemorationem alieni delicti, descendere.

(1) Disputant Magistri, utrum supplicium, *ustio* an *lapidatio*, gravius sit, & deciditur, quòd *lapidatio. Cocc. Sanh. c.* 9. §. 3.

Landesbibliothek Oldenburg

III. Canonem habuerunt, quòd, ubi S. Scriptura loquatur de malefico, *Morte plectetur*, nec exprimat mortis genus, intelligenda sit *strangulatio*. (2) כל מיתה אמורה בתורה סתם אין אלא חנק *Omnis mors, quæ dicitur in Scriptura absolutè, nonnisi strangulatio est*, R. *Salom. Exod.* XXI. 16. E. G. Lex dicit de *adultero Levit.* XX. 10. *morte plectetur*; quia autem genus mortis non exprimitur, *strangulatio* intelligitur.

IV. Ratio hujus regulæ est, quia *strangulatio* erat *supplicium* minimum ex illis quatuor, & ubi Lex mortem non exprimit, ibi ajunt *ampliandi favores*; h. e. æquior interpretatio facienda.

V. Regula tamen illa generalis non est, siquidem antiquis temporibus adulterium (3) *lapidatione* expiabatur. *Judicabo te judiciis adulterarum*, dicit Dominus, *Ezech.* XVI. 38. & illud judicium vs. 40. exprimitur: *obruent te lapidibus.* Pariter Pharisæi dicebant Christo: *Moses præcepit nobis in Lege, ut tales lapidentur. Joh.* VIII. 5.

VI. Priusquam specialius agamus de his quatuor *suppliciis*, quæritur, *num Judæis tempore eo, quo crucifigebant Salvatorem nostrum, fuerit permissum*

(2) De hac Judæorum regula vide *Cocc. Sanh. c.* 7. §. 3. *not.* 8.

(3) *Kimchius ad Ezechiel. c.* XVI. 40. agnoscit *supplicium adulterii* esse *lapidationem.* Idem docetur *Joh.* VIII. 5. Monitum hoc & à Cl. *Sixt. Amama in Antibarb. Bibl. l.* 3. *p.* 961. *Cocc. Sanh. c.* 10. §. 1. *not.* 2.

Landesbibliothek Oldenburg

jus vitæ & necis? Judæi dicebant Pilato *Joh.* XVIII. 31. *Nobis non licet occidere quemquam.* Et recentiores Judæi fatentur sibi omnia *judicia capitalia* 40. annis ante destructionem templi adempta fuisse. *Mos. Kots. in Sanh.*

VII. Resp. *Primò*, sermo Judæorum ad Pilatum, quòd ipsis non liceat occidere quemquam, non intelligi potest ita, ac si dixissent; Non (4) habemus

(4) Superiùs jam aliquid dictum est, quòd Judæis tum temporis *judicia capitalia* ablata fuerint, hîc amplius probabimus, & unà ad Autoris argumenta respondebimus. *Primò* ergo invictum argumentum est, quòd fuerint ablata, quia Judæi ipsi hoc in Talmude fatentur, qui aliàs adeo gloriæ tenaces sunt, ut putem, ipsos nequaquam hoc ita simpliciter fassuros fuisse, si ista confessio ullatenùs limitari restringique posset. *Secundò* locus *Joh.* XVIII. 31. pro hac stat sententia. Neque est quod excipiatur, ipsis non licuisse occidere quemquam, aut condemnare ob sanctitatem temporis & τὴν παρασκευήν. Nam si hoc, cur consilium πρεσβύτεροι inierunt in *parasceve* manè, quo temporis articulo solitum fuisse congregari *Synedrium*, superiùs dictum est? *Matth.* XXVII. 1. Aut an tantum Judæi Christum condemnare, Pilatum autem crudelitatis suæ ministrum voluerunt? Et, si Doctor refractarius fuit interficiendus in festo, quomodo hoc fieri potuit juxta opinionem Autoris, ubi nondum Præses Romanus summam rerum tenuit inter Judæos? Atqui refractarius fuit interficiendus in festo *Cocc. Sanh. c.* 10. §. 4. *Tertiò*, quando Pilatus Judæis dicit; *accipite eum vos & secundum legem vestram judicate*, non concessit ipsis potestatem interficiendi Jesum, sed suâ αὐτονομίᾳ, quam ipsis Romani reliquerant, utendi, h. e. ipsum aut flagellandi, aut bonis multandi, aut ἀποσυνάγωγον faciendi. Hoc elucet ex responsione Judæorum; *nobis non licet quemquam occidere*; q. d. Tu das nobis

mus jus vitæ & necis in quemquam. Nam, posito, ipsis in genere fuisse adempta *judicia capitalia*, attamen in hoc singulari casu concessa ipsis erat pro præsenti potestas à Pilato. *Accipite eum vos, & secundùm legem vestram judicate. Johan.* XVIII. 31. Nihilominùs tamen etiam dici nequit, quòd suâ ipsum lege non potuerint damna-

bis potestatem jure nostræ legis utendi, at si ille puniendus est secundùm legem nostram, interficiendus erit, seductor enim populi est. Nobis autem non licet interficere quemquam. Huc pertinet, quod dicunt *Joh.* XIX. 7. *Nos legem habemus & secundùm legem nostram debet mori. Quartò*, si quis excipiat. Pilatum tamen non tantùm dixisse, λάβετε αὐτὸν καὶ κρίνατε *Joh.* XVIII. 31. sed etiam λάβετε αὐτὸν καὶ σταυρώσατε *accipite eum & crucifigite.* Resp. Pilatus, laniato spinis, flagellis, ictibusque *Jesu*, ad commiserationem adductus, Judæos quoque miserando ejus adspectu movere voluit, verùm, illis suum *crucifige, crucifige* crocitantibus, irâ accensus, regessit hæc Judæis: *accipite ergo eum vos ipsi, & crucifigite*, q. d. Vos Judæi putatis omnia pro vestra sententia esse facienda, quasi ipsi rerum domini essetis, quasi ego Præses à vobis dependerem; quòd si eò vestram putatis surgere potestatem, en agite, sumite Jesum & crucifigite. Quòd hic sensus verborum sit, patet ex responsione Judæorum, qui ajunt; *Nos legem habemus & secundùm* &c. q. d. Pilate, succensere nobis noli, quod adeo urgeamus necem istius hominis. Seductores & blasphemi nostrâ lege interficiendi sunt, Dei iram in nostram regionem irritaremus, si ille superstes relinqueretur, propterea communis salutis amantes ut & Legis Divinæ, petimus, crucifigas eum. Quòd si objicias, Stephanum esse lapidatum à Judæis. Resp. Per excitatum tumultum id factum. *Act.* VII. 57. His ita se habentibus, facile est respondere ad locum *Act.* XVIII. 14. 15. scil. Gallio dicit; ad se spectare judicia capitalia, ad Judæos, flagella, excommunicationes &c.

damnare, si fuisset transgressor legis, aut quòd ex sua lege non habuerint, quod objicerent; dicunt enim: *Nos habemus legem, & secundùm legem nostram debet mori.*

VIII. Non ergo deerat ipsis potestas, sed temporis sanctitas jubebat ipsos dicere; *non licet nobis.* Ducebant enim illicitum esse, diebus τῆς παρασκευῆς considere, & judicare causas capitales, quemadmodum demonstratum est *Cap. de transposit. Festor.* At die *Veneris*, quo noster Salvator in crucem actus est, erat *parasceve Sabbathi.*

IX. *Secundò*, in quæstione, num *judicia capitalia* ipsis fuerint adempta à Romanis, distinguenda sunt crimina. Quædam *maleficia* arietabant in legem Romanam, ut *furtum*, *cædes*, *rapina*, &c. Hæc judicandi facultas ipsis erepta erat. Alia autem *maleficia* erant contra legem Mosis, ut *blasphematio* &c. quæ judicare ipsis licebat. Paulo à Judæis ad Gallionem ducto, respondit Gallio *Act.* XVIII. 14. 15. Εἰ μὲν οὖν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρὸν ἦν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἠνεσχόμην ὑμῶν· εἰ δὲ ζήτημά ἐστι περὶ λόγου, καὶ ὀνομάτων, καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί. *Si qua injuria aut facinus malum esset, ô Judæi, quantum ferret ratio, vos tolerarem; quum autem sit quæstio de sermone, ac nominibus, & lege vestrate, ipsi videritis.* (†*)

X. In

(†*) Qui statuunt, Principis Politici, sive civilis Magistratûs curam ac munus propriè non versari circa æternam animarum salutem, sed tantum circa salutem Reipublicæ temporalem, inter alia N. T. loca & hunc de *Gallione* adducunt. Cujus sententiæ Maximi nominis & Theologi

X. In descriptione horum quatuor *suppliciorum*, notandi sunt *malefici*, quos Judæi alicui adjudicant *supplicio*, & deinde *modus suppliciorum*. Homines *lapidandi* erant numero octodecim. *Moses Kotſ. fol.* 188. *col.* 4. 1. *Qui concumbit cum matre.* 2. *Aut cum patris uxore.* 3. *Qui rem habet cum nuru.* 4. *Aut cum puella desponsa.* 5. *Aut cum mare.* 6. *Aut cum jumento.* 7. *Mulier, quæ jumentum admittit.* 8. *Blasphemus.* 9. *Idololatra.* 10. *Qui dederit ex semine suo Molecho.* 11. *Pythomantis.* 12. *Hariolus.* 13. *Qui palàm ad apostasiam impellit.* 14. *Qui clàm ad apostasiam incitat.* 15. *Magus.* 16. *Profanator Sabbathi.* 17. *Qui maledicit patri, itemque matri suæ.* 18. *Filius contumax & rebellis.*

XI. *Mo-*

ologi & Jurisconsulti sunt. Videatur *Speuerus*, p. m. de *Libertate fidel.* & alibi, & *Thomasius* P. P. *Hall.* de *Jure Principis* &c. & *Ger. Noodt Prof. Lugd.* in *Dissert.* nupera de *Religione ab Imperio*, *Jure Gentium Libera*, quam ob elegantiam sermonis, rerumque pondera Belgæ è Latina in Batavam Linguam transferre operæ pretium duxêre. Hic p. 25. ita loquitur: *Existimo, magnam esse atque excellentem Principis in civilibus negotiis autoritatem; sed in Religione non supra cæteros haberi*; ac, *si ei præscribat regulam, quam & pœnis adversus contumaces sanciat, Divini, i. e. alieni rem imperii eum attingere, nec tantum nihil magnopere præstare, sed ne à tyrannide quidem excusari posse.* Et p. 33. *quanquam alius longius, quàm Tu ô Princeps, à vero absit, quid ad Te? Si enim delirat, non tibi, sed sibi delirat; ac si miserum dicere queas, cui non æque faveat Deus, non id circò improbum ac nefarium dicere poteris. Fuerit igitur dignus cujus miserearis, at non est dignus, quem persequaris novo ac singulari odii genere; Nisi velis cœco irasci quòd non videat, claudo, quòd non incedat rectus, aut manco, quòd non sit integer—Infelix igitur est, non malus, nec jure humanæ societatis pœnam meretur, qui adversus eam non deliquit. &c.*

Landesbibliothek Oldenburg

XI. *Modus lapidationis* ita habuit. *Maleficus* ducebatur ad locum extra portam, qui altus erat geminam hominis longitudinem, ex quo revinctis manibus ab altero testium detrusus est, ut in lumbos caderet. Hoc casu si exanimatus non esset, testes levârunt lapidem, parem robori duorum virorum, quem testium alter in pectus immisit. Si nec hoc ictu confectus esset, à toto Israële lapidibus obruebatur. *Manus testium primò in illum sit, ad ipsum interficiendum, & manus totius populi deinceps. Deut.* XVII. 7.

XII. Hinc sententia *R. Akibæ* vulgò recepta est, scil. quòd ejusmodi idololatra (item alii neci addicti) custoditus fuerit ad festum aliquod solenne, quô tota Israëlis multitudo Hierosolymam confluebat. *P. Fagius, Deut.* XVII. 7. Homo hoc *supplicio* affectus & interfectus, ad augendam ignominiam ex arbore (5) suspensus est usque ad occasum Solis, quo tempore & is & arbor humati sunt.

XIII. *Malefici combustioni* destinati numero decem erant. *Mos. Kotf. loc. cit.* 1. *Filia Sacerdotis* (6) *scortata.*

(5) Reges Judæorum etiam vivos suspenderunt, sed *Sanhedrin* nonnisi lapidibus jam examinatos. Suspendium hoc *lapidatorum* præceptum rentur, *Deut.* XXI. 22. 23. Suspenderunt autem ipsos vergente ad occasum Sole, & quasi in puncto occasûs, ita ut uno ligante alter solveret, ad satisfaciendum solummodò præcepto. *Cocc. Sanh. c.* 6. §. 4.

(6) De omnibus his speciebus agere hîc non licet ob chartæ angustiam. Saltem hîc notamus de *filia Sacerdotis*, quòd

scortata. 2. *Qui init filiam suam.* 3. *Aut filiam filiæ.* 4. *Aut filiam filii.* 5. *Aut filiam uxoris suæ.* 6. *Aut filiam filii ejus.* 7. *Aut filiam filiæ ejus seu neptem.* 8. *Aut socrum suam.* 9. *Ejusve matrem.* 10. *Ut & matrem soceri.*

XIV. *Modus combustionis* fuit duplex. Quosdam *comburebant* ligno & fasciculis. Hoc vocabatur *combustio corporis. R. Levi. Lev.* X. Alios *comburebant* liquato plumbo ori (7) infuso, quod in viscera descendens ipsos enecabat, corpore integro manente; quare dicebatur *combustio animæ.* Posterior modus usitatissimus fuit, & à multis ipsorum Scriptoribus solus memoratus.

XV. *Malefici decollandi* duûm generum erant; *Mos. Kotf. in Sanh.* 1. *Homicidæ.* 2. *Incolæ urbis ad idololatriam prolapsæ.* Hujus *decollationis modus* hodieque (8) usitatus est.

XVI.

quòd omnes Rabbini consentiant *Lev.* XXI. 9. sermonem non esse de *libera*, sed aut de *desponsata*, aut *domum deducta.* Vid. *Cocc. Sanh. c.* 10. *§.* 1. *not.* 4. & *c.* 7. §. 2.

(7) Quemadmodum *strangulandis*, sic *comburendis* injectum linteum est, tractumque usquedum os ipsorum hisceret. Quòd si moreretur sub manibus executorum, linteum trahentium, apertum est os ejus forcipe, invitoque ori candens metallum illiquatum. Putabant aliàs *combustionis* præcepto satisfactum non esse. Vid. *Cocc. l. c. priori not.*

(8) Duplici modo præcidebant Judæi sontibus capita. 1. Aut *ense*, quemadmodùm multi hodieque populi. 2. Aut *securi*; ubi caput trunco terræ impacto, quali utuntur fabri ferrarii, imponi oportuit. Quemadmodum olim lictores Romani & etiamnum Angli *securibus* percutiunt reos. Ibid. §. 3.

Landesbibliothek Oldenburg

XVI. *Malefici strangulandi* sex numero erant. 1. *Qui patrem matremve pulsaverat.* 2. *Qui animam ex Israële furatus fuerat.* 3. *Presbyter edicto Senatûs seu Consistorii obnitens.* 4. *Mendax vates, & qui vaticinatur in nomine idoli.* 5. *Qui cum alterius uxore concumbit.* 6. *Qui cum filia Sacerdotis rem habet.*

XVII. *Modus strangulationis* ita fuit: Damnatus fimo immergitur ad genua usque, linteumque collo ejus circumdatum, à duobus executoribus hinc inde in diversa tamdiu trahitur, usquedum exanimetur.

CAP. VIII.

De Pœnis non-capitalibus.

I. *Minores* seu *non-capitales pœnæ* Judæis usitatæ præprimis quatuor fuerunt. 1. *Captivatio.* 2. *Restitutio.* 3. *Talio.* 4. *Flagellatio.*

II. 1. *Captivatio.* Sub ea comprehenduntur *carcer*, *ejusque catastæ*, *vincula*, *compedes*, *manicæ* &c. Quæ *pœnarum* genera, quum parùm aut nihil differant ab iis, quæ apud nos hodie (1) in usu sunt, explicatione non indigent.

III. Δεσ-

(1) Fuerunt & Judæis sui *carceres*, & quidem iidem, qui hodieque in usu sunt apud nos, ut sunt ubivis locorum arcæ, in quibus, qui induntur, neque erecti stare, neque sedere, neque adeo cubare possunt. Cujusmodi *carceres* fuerunt Judæis dicti כִּיפּוֹר à כָּפַף *curvavit.* Talem *custodiam* ἀναγκάζουσαν quidam fuisse autumant illud מַהֲפֻכָה *Jer.* XXIX. 26. *Cocc. Sanh. c.* 9. §. 3. *not.* 3.